

PhDr. Václav Davídek

Historik Dr. Václav Davídek (23. 4. 1913 Lipnice na Spálenopoříčsku – 6. 3. 1993 Praha) v letech 1935-1951 pracoval v Čs. státním archivu zemědělském. Ve volném čase působil jako jednatel Sdružení venkovských kronikářů, stal se hlavním realizátorem myšlenky uznání starobylosti venkovských rodů. V letech 1939 – 1941 spoluredigoval časopis Rodopisné společnosti v Praze spolu s kolegy archiváři A. Markusem, F. Navrátilem a Z. Kristenem). Je znám jako autor cenné rodopisné publikace - knihy s názvem Staré usedlé rody selské v Čechách - Posloupnost hospodářů ve 128 usedlostech. Vyšla roku 1941 jako zvláštní otisk z šestého dílu Rodopisné galerie Časopisu Rodopisné společnosti v Praze, tiskem Jana Lerner v Praze Podolí.

Z povědomí badatelů by se do budoucna neměl vytratit ani rukopis o rodině Škodů, podnikatelů ve strojírenství a zbrojním průmyslu, který patří k méně dostupným Davídkovým textům.

K rodu Emila rytíře Škody, zakladatele Škodových závodů v Plzni

Dne 18. listopadu 1939 zaznamenal snad všechen dobový tisk sté výročí narození Emila rytíře Škody. Jeho vnuk, pan Emil Škoda na statku v Žinkovicích, chová ve svém majetku rodinnou kroniku. První záznamy o Škodově rodině vyskytují se v knihách města Plzně už v roce 1588. Rodina sama však se usadila kolem r. 1650 v obci Letkov u Plzně. Byl to Bartoloměj Škoda, o němž je v Letkově zmínka. A od té doby držel rod Škodů letkovský statek, později čp. 1, až do počátku 19. století. Syn Bartoloměje Škody jménem Řehoř byl zdejší rychtářem a vykoupil se z roboty, čímž učinil první krok k dalšímu vzestupu rodu. Řehořův pravnuk Jan Škoda se pak přestěhoval koncem 18. století do Plzně, kde brzy získal měšťanské právo a oženil se s Annou Smyčkovou. Byl mistrem kovářským. V první polovině 19. století nakoupil v katastru Plzně různé stavební parcely, na kterých nechal vybudovat domy pro své děti. Vlastní kovářskou dílnu měl v místech vedle městské vodárny a zaměstnával prý v ní už tehdy třiadvacet stálých pomocníků. Jan Škoda měl čtyři syny.

Nejstarší z nich - František (*20. 1. 1801, +3. 3. 1888) se po vídeňských studiích vrátil domů jako lékař. V Plzni byl nejprve městským a později krajským fysikem. V roce 1831 působil také jako dozorcí lékař v době cholery v Haliči. Dne 11. 4. 1867 byl povýšen do rytířského stavu. Ženat byl nejprve s Annou rozenou Pivcovou, která však zemřela v roce 1836, druhou ženou mu byla Johanna roz. Říhová (*8. 2. 1820, +21. 1. 1854) z Plzně a z tohoto manželství se narodil budoucí zakladatel Škodovky - Emil.

Druhý syn Jana Škody se jmenoval Vojtěch a zemřel bezdětný u svého mladšího bratra Josefa v 70. letech 19. století. Třetím synem byl Josef Tomáš Škoda (1805-1881), známý profesor lékařské fakulty vídeňské university a pravý strýjec rodinného jmění. Čtvrtým synem pak byl nejmladší Jan Škoda, který měl jednoho potomka - syna Emila, pozdějšího úředníka Škodovky zemřelého r. 1897 v Plzni bez dědiců.

Františkův syn, pozdější zakladatel Ing. Emil Škoda (*18. 11. 1839 Plzeň) odmaturoval na vyšší reálce v Chebu, načež studoval ještě dva roky strojní inženýrství na pražské polytechnice. V roce 1859 bojoval jako dobrovolník v Itálii, kde ho stihla žaludeční choroba vážného rázu, která ho pak nadále provázela celým životem. Po návratu se ještě školil na technice v Karlsruhe. Myšlenku o založení velké továrny ale Emil doma prosazoval proti vůli svého otce, který mu v té době ještě nechtěl vyplatit dědický podíl po zemřelé matce. Teprve na přímluvu Emilova strýce prof. dr. Josefa Tomáše Škody z Vídně se Emilův otec oblomil a tak koupili 12. června v roce 1869 od hraběte Arnošta Valdštejn-Vartenberka jeho strojní továrnu v Plzni, ze které pak Škodovka vznikla. Její rozkvět nastal jednak Emilovou pílí a podnikavostí a také tím, že strýc prof. Škoda otevřel svému synovci účet u vídeňského peněžního ústavu, kam vložil jeden milion zlatých.

Než se ještě Emil Škoda oženil, bydlel jako nájemník v plzeňském domě paní Hanenkammové, rozené Mirwaldové a ucházel se o její dceru Hermínu. Celkem dvakrát nebyla Hermíninou matkou jeho nabídka k sňatku dosti sympaticky přijata a tvůrce „černé Plzně“ Emil Škoda se rozhodl k odvetě: Paní Hanenkammová totiž byla vnučkou hlavního podílníka zdejšího právovárečného měšťanského pivovaru, takže Emil se přičinil o založení konkurenčního akciového pivovaru v Plzni. Pak ještě potřetí se ucházel o ruku Hermíninu a v roce 1871 konečně se s ní oženil. Emil rytíř Škoda, doživotní člen panské sněmovny rakouské Říšské rady a generální ředitel Škodových závodů a.s. zemřel ve vlaku mezi Selzthalem a Amstetten dne 8. srpna 1900 na žaludeční chorobu, když se vracel z léčení v rakouských lázních Bad Gastein. Dědicem a pokračovatelem v podnikání byl jeho syn, rovněž plzeňský rodák, zbrojař a velkostatkář Ing. Karel Škoda *29. 6. 1878. Jeho paní byla přešpurská rodačka Hedvika rozená Hermannová (sňatek 1906 Vídeň), s níž má děti Emila, Karla a Hedviku. Držitel velkokříže Řádu Františka Josefa, svob. pán Karel Škoda nedožil jednapadesátých narozenin, zemřel 10. ledna 1929 v rakouském Gaadenu.

Václav Davídek, 1939